Raadsbesluit tot vaststelling van de Participatieverordening Meierijstad 2027

De gemeenteraad van de gemeente Meierijstad;
gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 22 september 2026**,**
gelet op de artikelen 149 en 150 van de Gemeentewet;
gezien het advies van de commissie (voorzien op 15 oktober 2026);
besluit vast te stellen de volgende verordening:

Hoofdstuk 1 - Inleidende bepalingen

Artikel 1. Definities
Deze verordening gaat uit van de volgende definities:
- *beleid*: gedragslijn, project, programma of plan van de gemeente om een bepaald doel te realiseren;
- *bestuursorgaan*: het bestuursorgaan dat bevoegd is. Afhankelijk van de inhoud van het beleid of de taak is dat de gemeenteraad, het college of de burgemeester;
- *college*: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad;
- *inspraak*: de mogelijkheid die een bestuursorgaan inwoners en belanghebbenden biedt om hun mening te geven als bedoeld in artikel 150, tweede lid, van de Gemeentewet;
- *inwoners*: ingezetenen als bedoeld in artikel 2 van de Gemeentewet;
- *inwonersparticipatie*: op initiatief van de gemeente betrekken van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partijen bij de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van beleid;
- *maatschappelijke partijen*: verenigingen, stichtingen, buurtcomités, ondernemingen zonder winstoogmerk en andere organisaties die een collectief vormen en die tot doel hebben een actieve bijdrage te leveren aan de samenleving binnen de gemeente;
- *uitdaagrecht*: het recht van inwoners en maatschappelijke partijen om de feitelijke uitvoering van een gemeentelijke taak – al dan niet in samenwerking met de gemeente – over te nemen als bedoeld in artikel 150, derde lid, van de Gemeentewet;
- *verbonden partij*: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Dit zoals bedoeld in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Artikel 2. Reikwijdte
1. Elk bestuursorgaan beslist zelf of inwonersparticipatie plaatsvindt bij het eigen beleid. Het beslist ook of voor de eigen taken een verzoek tot uitdaagrecht mogelijk is.
2. Er vindt in ieder geval geen inwonersparticipatie of toepassing van het uitdaagrecht plaats als:
    a. het om een lopend uitvoerings- of evaluatietraject of een ondergeschikte herziening van die trajecten of het beleid gaat;
b. inwonersparticipatie of toepassing van het uitdaagrecht bij of op grond van wettelijk voorschrift uitgesloten is;

c. de uitkomst van de inwonersparticipatie of de toepassing van het uitdaagrecht vanwege de spoedeisendheid niet kan worden afgewacht;
d. de verantwoordelijkheid van het betrokken bestuursorgaan voor kwetsbare groepen in de samenleving zwaarder moet wegen;
e. sprake is van uitvoering van hogere regelgeving waarbij het bestuursorgaan geen of nauwelijks ruimte heeft om zelf keuzes te maken in het beleid;
f. het om interne organisatorische aangelegenheden van de gemeente gaat; of
g. het om de begroting, de tarieven voor gemeentelijke dienstverlening en belastingen bedoeld in hoofdstuk XV van de Gemeentewet gaat.

Hoofdstuk 2 - Inwonersparticipatie

Artikel 3. Plan voor inwonersparticipatie
1. Het bestuursorgaan stelt een participatieplan op bij relevant beleid. Daarin staat het proces en de planning van de inwonersparticipatie. Dit gebeurt voorafgaand aan de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van beleid. Het bestuursorgaan maakt het plan openbaar;
2. Het plan bevat in elk geval:
a. een omschrijving van het beleid dat voorbereid, uitgevoerd of geëvalueerd wordt;
b. informatie over het doel, het proces en de planning van de inwonersparticipatie; en
c. informatie over de ambtelijke en bestuurlijke besluitvorming over het beleid.
3. Als het college de besluitvorming over beleid voor de gemeenteraad voorbereidt, stelt het college het plan op en informeert de gemeenteraad over de inhoud.

Artikel 4. Inspraak
Als het bestuursorgaan kiest voor inspraak, wordt de procedure tot heroverweging gevolgd zoals genoemd in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dat geldt ook als inspraak wettelijk verplicht is. Bij keuze voor inspraak, kan het bestuursorgaan een ander proces vaststellen waarbij geen verkorting van de inspraaktermijn plaatsvindt.

Artikel 5. Eindverslag inwonersparticipatie
1. Het bestuursorgaan stelt een eindverslag op nadat inwonersparticipatie heeft plaatsgevonden en maakt dit openbaar.
2. In het eindverslag staat in elk geval:
a. een beschrijving van het proces dat is gevolgd;
b. de uitkomsten van het proces en wat participanten hebben ingebracht.
c. een reactie met uitleg op die uitkomsten en de inbreng van de participanten. In die reactie is aangegeven of en hoe het beleid op basis daarvan is aangepast; en
d. een evaluatie van het proces dat is gevolgd.
3. Als het college, op grond van artikel 3, derde lid, het participatieplan voor de inwonersparticipatie heeft opgesteld, stelt het college ook het eindverslag op. Het college informeert de gemeenteraad over de inhoud.

Hoofdstuk 3 - Uitdaagrecht

Artikel 6. Verzoek toepassing uitdaagrecht

1. Inwoners en maatschappelijke partijen kunnen bij het college een verzoek om toepassing van het uitdaagrecht indienen. De indiener maakt hiervoor gebruik van het door het college vastgestelde formulier.
2. In het verzoek staat welke taak de indiener wil uitvoeren. Ook staat erin waarom de indiener dit wil en welk resultaat hij wil bereiken.
3. De indiener geeft daarnaast in elk geval aan:
a. wat de betrokkenheid, kennis en ervaring van de indiener met de taak is;
b. welke kosten of middelen er volgens de indiener aan de uitvoering van de taak verbonden zijn;
c. hoe de indiener zorgt voor de kwaliteit en de uitvoering van de taak en ook voor de doorgang hierin;
d. wat de maatschappelijke meerwaarde is voor de gemeente, het dorp of de wijk;
e. of en hoe inwoners en belanghebbenden door de indiener bij het verzoek zijn betrokken.
4. Het college kan naar aanleiding van het verzoek aanvullende informatie opvragen.

Artikel 7. Beoordeling verzoek toepassing uitdaagrecht

1. Het college stuurt het verzoek door naar het bevoegde bestuursorgaan. Het college informeert de indiener hierover.
2. Als de gemeenteraad op het verzoek moet reageren, bereidt het college de reactie op het verzoek voor.
3. Naast artikel 2, tweede lid, kan het bestuursorgaan een verzoek afwijzen als:
a. het verzoek gaat over een taak waarvan de aard zich tegen toepassing van het uitdaagrecht verzet;
b. het verzoek in strijd is met door de gemeente vastgesteld beleid; of
c. het verzoek niet voldoet aan de eisen die genoemd zijn in artikel 6, derde lid; of
d. het bestuursorgaan vindt dat de taak met de toepassing van het uitdaagrecht niet beter wordt uitgevoerd of de kosten hoger zijn;
e. de opdrachtwaarde boven de Europese drempelwaarde als bedoeld in paragraaf 2.1.1.1 van de Aanbestedingswet 2012 uitkomt;
f. het verzoek gaat over taken waarover afspraken zijn gemaakt met een verbonden partij dan wel een regeling is getroffen op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen; of
g. de juridische risico's naar het oordeel van het bestuursorgaan niet voldoende kunnen worden beheerst.
5. Het bestuursorgaan reageert binnen acht weken op het verzoek. Het bestuursorgaan kan deze termijn met acht weken verlengen.
6. Het bestuursorgaan legt de reactie op het verzoek uit. Het maakt de reactie en uitleg openbaar.

Artikel 8. Uitvoering toegewezen taak

1. Als het bestuursorgaan het verzoek om toepassing van het uitdaagrecht toewijst, maakt het met de indiener in elk geval afspraken over:
a. omschrijving en reikwijdte van de uitvoering van de taak;
b. het proces, het resultaat en de looptijd van de uitvoering van de taak;
c. het budget en de financieringswijze van de uitvoering van de taak;
d. het contact met de indiener en hoe de indiener verantwoording aflegt naar het bestuursorgaan tijdens de uitvoering van de taak;
e. de stappen bij niet-nakoming van de gemaakte afspraken en het eerder dan afgesproken beëindigen van de uitvoering van de taak; en
f. de evaluatie van de uitvoering van de taak.
2. De gemaakte afspraken worden schriftelijk vastgelegd.

Hoofdstuk 4 - Slotbepalingen

Artikel 9. Participatiekennisgeving

1. Het college neemt elk jaar in de begroting de speerpunten op voor participatie in het komend jaar.
2. Het college neemt elk jaar in het jaarverslag een paragraaf op waarin het college verslag doet van de uitvoering van deze verordening.

Artikel 10. Nadere regels college

Het college kan over inwonersparticipatie en het uitdaagrecht nadere regels vaststellen.

Artikel 11. Hardheidsclausule

Het bestuursorgaan kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in deze verordening. Het bestuursorgaan onderbouwt waarom het afwijkt.

Artikel 12. Intrekking oude verordening en overgangsrecht

1. De Algemene inspraakverordening, vastgesteld bij besluit van de gemeenteraad van Meierijstad op 2 januari 2017, wordt ingetrokken.
2. De Algemene inspraakverordening blijft van toepassing op beleid waarvoor al een inspraakprocedure was gestart vóór de inwerkingtreding van deze verordening.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 12 november 2026.

De raad voornoemd.

De griffier, De voorzitter,

drs. K.J.H.A. van Oort ir. C.H.C. van Rooij